

NOWA
PERSPEKTYWA FINANSOWA NA LATA 2021-2027
KONTEKST PRAC NAD RPO WM

Kraków, listopad 2020r.

Aktualny stan prac nad nową perspektywą finansową UE

Poziom europejski:

Sukces Polski na szczycie Rady Europejskiej w Brukseli w lipcu br., - udało się osiągnąć porozumienie w sprawie budżetu UE na lata 2021-2027 w tym nowego Funduszu na rzecz Odbudowy - w wyniku którego nasz kraj spodziewa się **173 mld euro** w cenach bieżących.

Brak rozstrzygnięć - wciąż bazujemy jedynie na projektach rozporządzeń i nadal trwają ustalenia zapisów pomiędzy Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim i Radą UE, otwarta pozostaje również kwestia akceptacji porozumienia budżetowego z lipca br. przez Parlament Europejski.

Planowane zakończenie prac na poziomie unijnym nad wszystkimi rozporządzeniami - **koniec bieżącego roku.**

Aktualny stan prac nad nową perspektywą finansową UE

Poziom krajowy:

- W sierpniu br. MFiPR przesłało do roboczych konsultacji projekt **Umowy Partnerstwa 2021-2027**, dokumentu określającego strategię wykorzystania funduszy europejskich w Polsce w przyszłej perspektywie - dokument nie zawiera żadnych propozycji odnośnie podziału środków finansowych pomiędzy poziomy krajowych programów operacyjnych oraz regionalnych programów operacyjnych.
- Oficjalne konsultacje społeczne **projektu UP** Ministerstwo planuje rozpocząć **pod koniec 2020 roku**.
- Brak linii demarkacyjnej dla EFS+ oraz części Celów Polityki EFRR.
- W lipcu 2020 r. MFiPR zorganizowało spotkanie z marszałkami województw w sprawie **Krajowego Planu Odbudowy**, w wyniku którego regiony zgłosiły propozycje projektów do sfinansowania z tego instrumentu. Obecnie trwa **analiza inwestycji**, pod kątem ich realizacji w ramach tego instrumentu.

Aktualny stan prac nad nową perspektywą finansową UE

Poziom regionalny:

- Brak przesądzeń dotyczących zakresu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027 - **wciąż brak kluczowej z punktu widzenia programowania informacji**, czyli propozycji podziału funduszy Polityki Spójności pomiędzy programy operacyjne oraz poszczególne regiony (**wciąż nie ma informacji dotyczącej alokacji dla Małopolski**).
- W regionie trwają zaawansowane prace nad kształtem przyszłego RPO, spotkania online z przedstawicielami władz samorządowych – rozpoczęto uzgodnienia dotyczące instrumentów terytorialnych z udziałem Miejskich Obszarów Funkcjonalnych na terenie których planowane jest wykorzystanie mechanizmu ZIT (Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych).

Główne zasady obowiązujące w perspektywie finansowej na lata 2021-2027

Cele polityki

EFRR, EFS+, Fundusz Spójności wspierają następujące cele polityki:

1. Bardziej Inteligentna i konkurencyjna Europa poprzez innowacyjność, cyfryzację, transformację gospodarczą i wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw

2. Ekologiczna, niskoemisyjna Europa dzięki inwestowaniu w transformację energetyczną, odnawialne źródła energii i walkę ze zmianą klimatu

3. Bardziej połączona Europa, posiadająca strategiczne sieci transportowe i informatyczne

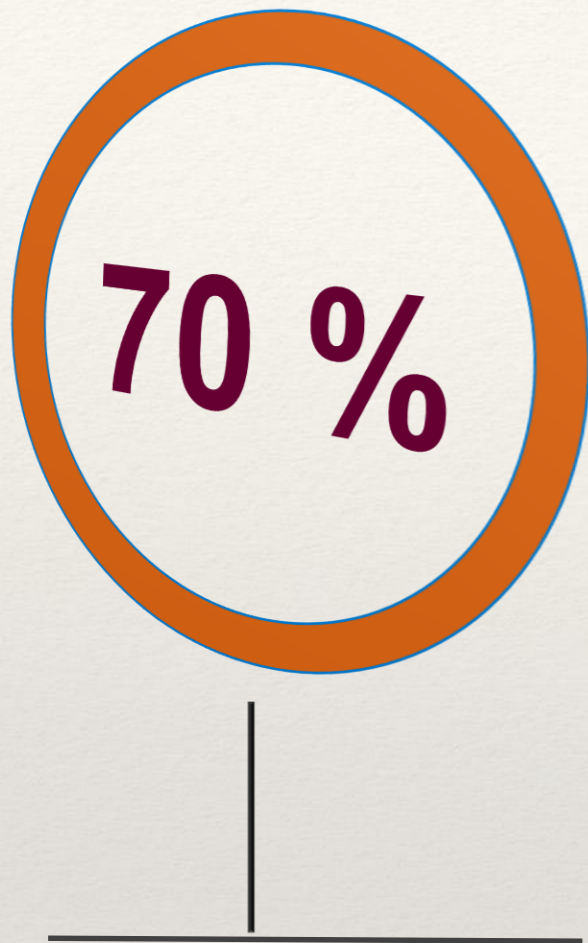
4. Bardziej prospołeczna Europa, bazująca na Europejskim filarze praw socjalnych i wspierająca dostęp do wysokiej jakości zatrudnienia, edukacji, umiejętności, włączenie społeczne i równe prawa do opieki zdrowotnej

5. Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w całej UE

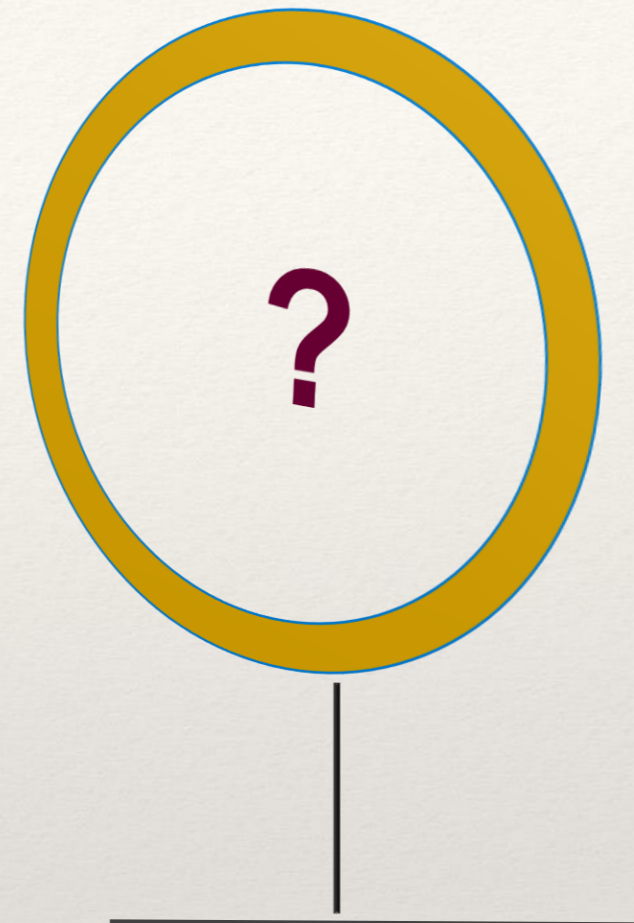
Poziomy dofinansowania

Propozycja zaprezentowana
przez KE w projektach
rozporządzeń w 2018 r.

Propozycja wynikająca z
Konkluzji Rady UE z lipca
2020 r.

Brak ostatecznej
decyzji

Koncentracja tematyczna wsparcia w EFRR i EFS+

EFRR

Dla państw o:	minimalny % „CP 1”	minimalny % „CP 2”
DNB poniżej 75 %	35% (proponycja Rady Europejskiej obniżenia do 30%)	30 %

DODATKOWO:

Co **najmniej 6 % (8% po trilogach) środków z EFRR** na poziomie krajowym przydziela się na zrównoważony rozwój obszarów miejskich w postaci:

- ✓ rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
- ✓ zintegrowanych inwestycji terytorialnych lub
- ✓ innych narzędzi terytorialnych w ramach CP 5

Należy przeznaczyć co najmniej:

- **25% środków EFS** na obszar włączenia społecznego
- **10% środków EFS** na wsparcie grupy NEET (osoby młode w wieku 15-29 niekształcące się, niepracujące) jeżeli wskaźnik NEET dla grupy 15-29 wśród osób młodych przekroczy w Państwie Członkowskim średnią UE)
- **2% środków EFS** należy przeznaczyć na pomoc materialną osobom najbardziej potrzebującym
- **5 % środków EFS** na działania i reformy na rzecz walki z ubóstwem dzieci (proponycja Rady Europejskiej by zrezygnować z tego limitu)

EFS+

Co najmniej 65% (lub 60%) alokacji EFRR musi zostać przeznaczona na osie realizowane w ramach CP 1 i CP 2.

Zintegrowany rozwój terytorialny

Państwo członkowskie wspiera zintegrowany rozwój terytorialny w oparciu o **strategie rozwoju lokalnego lub terytorialnego** poprzez:

- a) zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT)
- b) rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
- c) inne narzędzia terytorialne

Zasada N+2

- W projekcie rozporządzenia zastąpiono zasadę **n+3** (która obowiązuje w perspektywie 2014-2020) zasadą **n+2**.
- Według Komisji Europejskiej zasada **n+2** ma zapewnić szybsze wdrażanie projektów, jednak dla dużej części Państw członkowskich będzie się wiązało z zaostreniem sankcji dla tych z tych, którzy nie certyfikują środków w odpowiednim tempie.
- Parlament Europejski zaproponował powrót do zasady **n+3**, która była korzystniejsza szczególnie dla skomplikowanych dużych wieloletnich projektów inwestycyjnych generujących wysokie wydatki, dawała potrzebne ramy czasowe- **brak ostatecznych przesądzeń w tym zakresie.**

Koszty niekwalifikowalne

Następujące koszty nie spełnią kryteriów kwalifikowalności:

- a) **odsetki od zadłużenia**, z wyjątkiem dotacji udzielonych w formie dotacji na spłatę odsetek lub dotacji na opłaty gwarancyjne;
- b) **zakup gruntów** za kwotę przekraczającą **10 %** całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach danej operacji; w przypadku terenów opuszczonych oraz poprzemysłowych, na których znajdują się budynki,
- c) za niekwalifikowalny uznaje się **podatek „VAT”**, z wyjątkiem:
 - **operacji, których całkowity koszt nie przekracza 5 000 000 EUR oraz**
 - **operacji, których całkowity koszt wynosi co najmniej 5 000 000 EUR i które nie podlegają zwrotowi na mocy krajowych przepisów dotyczących VAT** (! nowość po trilogach).

Nowe możliwości finansowania inwestycji

- **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewnia wsparcie finansowe dla reform oraz inwestycji publicznych w państwach członkowskich UE. Instrument ma wspierać przejście na **gospodarkę niskoemisyjną i transformację cyfrową**. Budżet Instrumentu wynosi 560 mld EUR. Z tej puli 310 mld EUR (55%) przypada na finansowanie bezzwrotnego wsparcia (w formie grantów). Pozostała kwota w wysokości 250 mld EUR przeznaczona jest na finansowanie pożyczek.
- **Rozporządzenie REACT-EU**, zmienia rozporządzenie (EU) nr 1303/2013 i wdraża uzgodnienia mające na celu dostarczenie pomocy w podtrzymaniu naprawy po kryzysie pandemii Covid-19. W ramach REACT-EU, KE proponuje udostępnienie dodatkowych środków w wysokości **55 mld euro** w latach 2020-2022. W przypadku EFRR dodatkowe zasoby wykorzystuje się przede wszystkim na wspieranie inwestycji w **produkty i usługi na potrzeby świadczeń zdrowotnych** i na zapewnianie wsparcia w postaci kapitału obrotowego lub **wsparcia na inwestycje dla MŚP**, a także środków z zakresu zdrowia i bezpieczeństwa. W przypadku EFS zasoby dodatkowe wykorzystuje się przede wszystkim w celu **utrzymania miejsc pracy**, wsparcia środków na rzecz zatrudnienia młodzieży i rozwoju umiejętności, a także zwiększenia **dostępu do usług socjalnych** świadczonych w interesie ogólnym, w tym dla dzieci.
- **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**, jego celem, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r. - **służy zmniejszeniu gospodarczych, środowiskowych i społecznych kosztów transformacji w kierunku neutralności klimatycznej**. Konieczne jest szybsze wycofywanie się z wydobycia paliw kopalnych i działań generujących wysoką emisję CO2 poprzez ukierunkowane wsparcie na rzecz dywersyfikacji gospodarczej i tworzenia nowych możliwości gospodarczych i miejsc pracy.

Orientacyjny harmonogram prac nad RPO WM 2021-2027

ETAP	DZIAŁANIE	TERMIN REALIZACJI
Etap I	Projekt Umowy Partnerstwa – konsultacje zapowiadane przez ministerstwo	XI /XII 2020
	Założenia małopolskiego RPO na lata 2021-2027 (aktualizacja)	XI – XII 2020
	Prace nad projektem RPO WM	I 2021 – II 2021
	Przekazanie do opiniowania przez ministerstwo wstępnego projektu nowego małopolskiego RPO -> powiązane z przejściem do nieformalnego dialogu z KE	III 2021
Etap II	Przystąpienie do prac nad kontraktem programowym i ustaleniami dotyczącymi projektów pozakonkursowych na potrzeby RPO oraz KPO	Prace koordynuje minister
	Konsultacje społeczne projektu nowego małopolskiego RPO	III/IV 2021
	Podsumowanie konsultacji społecznych wraz z publikacją raportu z przebiegu konsultacji	IV - V 2021
	Przygotowanie ostatecznej wersji projektu nowego małopolskiego RPO	V – VI 2021
	Przyjęcie RPO przez ZWM	VI 2021
	Prace związane ze sporządzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu nowego małopolskiego RPO wraz z towarzyszącą jej procedurą	XI 2020 – VI 2021
	Negocjacje nowego małopolskiego RPO	VII 2021 – XII 2021

STRUKTURA ZAŁOŻEŃ RPO WM na lata 2021-2027

CEL POLITYKI 1. Inteligentniejsza Europa

Oś 1. INTELIGENTNY REGION

CEL POLITYKI 2. Ekologiczna, niskoemisyjna Europa

Oś 2. ENERGETYKA I ŚRODOWISKO

CEL POLITYKI 3. Bardziej połączona Europa

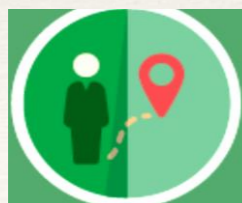
Oś 3. MOBILNA MAŁOPOLSKA

CEL POLITYKI 4. Bardziej prospołeczna Europa

Oś 4. SPOŁECZNA MAŁOPOLSKA

Oś 5. RYNEK PRACY I EDUKACJA

CEL POLITYKI 5. Europa bliżej obywateli

Oś 6. MAŁOPOLSKA BLIŻEJ MIESZKAŃCÓW

1. OŚ PRIORYTETOWA

INTELIGENTNY REGION (1) [EFRR]

➤ **PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE PRZEDSIĘBIORSTW:**

- projekty przedsiębiorstw obejmujące badania naukowe i prace rozwojowe włącznie z przygotowaniem do wdrożenia wyników prac B+R w działalności gospodarczej+ wdrożenie wyników B+R

➤ **INFRASTRUKTURA BADAWCZO-ROZWOJOWA PRZEDSIĘBIORSTW:**

- projekty przedsiębiorstw obejmujące rozwój infrastruktury niezbędnej dla prowadzenia działalności B+R

➤ **BONY NA INNOWACJE DLA MŚP:**

- bony na innowacje dla MŚP obejmujące wsparcie przeznaczone na zakup usług badawczo-rozwojowych oraz proinnowacyjnych

➤ **INFRASTRUKTURA BADAWCZA SEKTORA NAUKI:**

- rozwój infrastruktury badawczej sektora nauki

1. OŚ PRIORYTETOWA

INTELIGENTNY REGION (2) [EFRR]

➤ **E-ADMINISTRACJA**

- projekty dotyczące rozwijania elektronicznej administracji, poprzez udostępnianie e-usług publicznych (A2B, A2C), e-usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) oraz wdrażanie nowych rozwiązań, opartych na technologiach informacyjnych w administracji,
- projekty dotyczące zapewnienia otwartego dostępu do cyfrowych zasobów danych ze źródeł administracyjnych

➤ **E-ZDROWIE**

- rozwój regionalnego systemu e-usług w obszarze ochrony zdrowia

➤ **CYFROWE ZASOBY REGIONALNE**

- projekty dotyczące cyfryzacji zasobów regionalnych: zasoby w obszarze informacji przestrzennej, kultury i dziedzictwa regionalnego

➤ **INKUBOWANIE INNOWACJI I ZARZĄDZANIE REGIONALNĄ INTELIGENTNĄ SPECJALIZACJĄ**

- przedsięwzięcie systemowe dotyczące wsparcia przedsiębiorstw w oparciu o regionalny model transferu wiedzy i technologii (SPIN)
- przedsięwzięcie systemowe dotyczące wsparcia przedsiębiorstw w zakresie przygotowania projektów innowacyjnych
- przedsięwzięcie systemowe dotyczące wsparcia procesu zarządzania regionalną inteligentną specjalizacją oraz procesu przedsiębiorczego odkrywania

1. OŚ PRIORYTETOWA

INTELIĞENTNY REGION (3) [EFRR]

- **PROJEKTY INNOWACYJNE PRZEDSIĘBIORSTW** *[pomoc zwrotna lub IF lub dotacja]*
 - projekty polegające na wdrożeniu wyników prac B+R, wynalazków chronionych patentem lub wzorów użytkowych w celu wprowadzenia na rynek nowych lub znacząco ulepszonych produktów lub usług
- **USŁUGI WSPARCIA DLA MŚP** *[pomoc zwrotna lub dotacja]*
 - Wsparcie i rozwój nowopowstałych firm w tym startupów
 - promocja postaw przedsiębiorczych
- **PROJEKTY W ZAKRESIE UMIĘDZYNARODOWIENIA MŚP** *[pomoc zwrotna lub dotacja]*
 - projekty z zakresu promocji gospodarki regionalnej
 - internacjonalizacja małopolskich MŚP
- **INFRASTRUKTURA BIZNESOWA** *[pomoc zwrotna lub dotacja]*
 - strefy aktywności gospodarczej

2. OŚ PRIORYTETOWA

ENERGETYKA I ŚRODOWISKO (1) [EFRR]

- **EKO – PRZEDSIĘBIORSTWA** *[pomoc zwrotna lub IF]*
 - inwestycje w poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstwa
 - inwestycje w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

- **POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW** *[pomoc zwrotna lub IF lub dotacja]*
 - głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej
 - głęboka modernizacja energetyczna budynków sektora mieszkaniowego (spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe)

- **REDUKCJA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA**
 - inwestycje w obniżenie poziomu stężenia niskiej emisji np. wsparcie projektów pilotażowych, likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła
 - tworzenie i rozwijanie systemów monitorowania i ostrzegania przed klęskami żywiołowymi w zakresie poprawy jakości powietrza

- **ROZWÓJ WYTWARZANIA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH**
 - rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii
 - rozwoju klastrów oraz wsparcie inwestycji związanych z produkcją i zarządzaniem energią w systemie klastra

2. OŚ PRIORYTETOWA

ENERGETYKA I ŚRODOWISKO (2) [EFRR]

➤ **RETENCJONOWANIE WODY**

- działania o charakterze regionalnym i lokalnym nakierowane na **zwiększenie retencyjności zlewni**, w tym: rozwój różnych form małej retencji, terenów zalewowych oraz podejmowanie działań z zakresu renaturalizacji rzek

➤ **PRZECIWDZIAŁANIE RUCHOM MASOWYM**

- wsparcie będzie skierowane także na **przeciwdziałanie ruchom masowym**, których częstotliwość występowania oraz zasięg terytorialny stanowią istotne **zagrożenie naturalne w regionie**

➤ **WSPARCIE SŁUŻB RATUNKOWYCH**

- wzmocnienie potencjału służb pełniących kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa w regionie
- przedsięwzięcia związane z tworzeniem i rozwijaniem systemów monitorowania i ostrzegania mieszkańców przed klęskami żywiołowymi

➤ **SYSTEM GOSPODARKI WODNEJ**

- zbiorcza infrastruktura zagospodarowania ścieków komunalnych
- inwestowanie w systemy zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody

➤ **SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI**

- budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- budowa instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych
- usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest

2. OŚ PRIORYTETOWA

ENERGETYKA I ŚRODOWISKO (3) [EFRR]

➤ **OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ**

- ochrona różnorodności biologicznej, czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt, realizacja projektów z zakresu edukacji ekologicznej, rozumiana jako część szerszego projektu infrastrukturalnego rozwój infrastruktury służącej ochronie przyrody, tworzenie nowych form ochrony
- budowa i rozwój centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich (np. ogrody botaniczne, ośrodki rehabilitacji zwierząt chronionych i dzikich, banki genowe)
- budowa, rozbudowa i modernizacja ośrodków edukacji ekologicznej

➤ **ROZWÓJ ZIELONEJ INFRASTRUKTURY W MIASTACH**

- rozwój i tworzenie terenów zielonych w miastach m.in. parków spacerowo-wypoczynkowych wraz z małą infrastrukturą, parków kieszonkowych, zielonych dachów na budynkach użyteczności publicznej, tworzenie zielonej infrastruktury na terenie placówek edukacyjnych i ogólnodostępnych placów zabaw, zieleń towarzysząca ulicom, infrastruktura, przyczyniająca się do walki ze smogiem np. chodniki antysmogowe, tężnie, rośliny pyłolubne

➤ **REWALORYZACJA OBSZARÓW PRZEMYSŁOWYCH I REKULTYWACJA SKAŻONYCH GRUNTÓW**

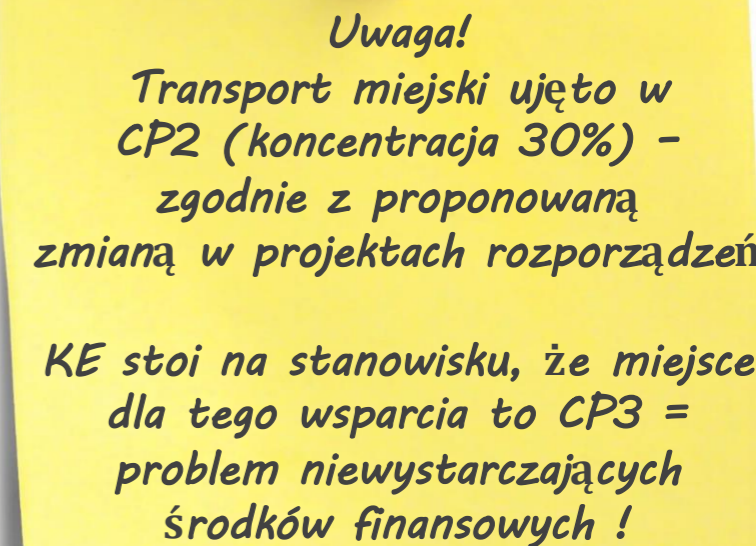
- Rewaloryzacja i rekultywacja obszarów przemysłowych, gruntów zdegradowanych, zdewastowanych, skażonych, zanieczyszczonych, poprzez nadanie lub przywrócenie im wartości użytkowych - z przeznaczeniem ich na treny zielone, przyrodnicze

2. OŚ PRIORYTETOWA

ENERGETYKA I ŚRODOWISKO (4) [EFRR]

➤ NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI, W TYM AGLOMERACYJNY TRANSPORT KOLEJOWY

- niskoemisyjny tabor autobusowy dla połączeń miejskich i pozamiejskich
- tabor kolejowy do obsługi kolei aglomeracyjnej
- infrastruktura do obsługi podróżnych korzystających z publicznego transportu miejskiego i podmiejskiego lub aglomeracyjnego transportu kolejowego
- zaplecze techniczne służące do obsługi taboru
- ograniczanie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrach miast
- rozwiązania dotyczące organizacji ruchu ułatwiających sprawne i bezpieczne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej
- inwestycje i rozwiązania umożliwiające wdrożenie strefy ograniczonej emisji komunikacyjnej
- tworzenie lub rozbudowa systemów zarządzania ruchem (ITS)
- energooszczędne oświetlenie uliczne i drogowe
- inwestycje dotyczące budowy / przebudowy infrastruktury linii kolejowych na potrzeby kolei aglomeracyjnej
- działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące transport zbiorowy lub indywidualny niezmotoryzowany i bezpieczeństwo ruchu w transporcie publicznym

Uwaga!
Transport miejski ujęto w CP2 (koncentracja 30%) - zgodnie z proponowaną zmianą w projektach rozporządzeń

KE stoi na stanowisku, że miejsce dla tego wsparcia to CP3 = problem niewystarczających środków finansowych !

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE	Duże i średnie przedsiębiorstwa.	Małe i mikro przedsiębiorstwa. Ewentualne odstępstwa w Kontrakcie Programowym z inicjatywy IZ RPO dla wybranych średnich przedsiębiorstw na poziomie regionalnym
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej.	Administracja rządowa, podległe jej jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe oraz podległe jej organy, uczelnie wyższe, szpitale i przychodnie zarządzane przez administrację centralną/jednostki organizacyjne.	Budynki publiczne, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane (szpitale, szkoły, zakłady leczenia uzdrowiskowego), budynki użyteczności publicznej nie związane z administracją rządową. Ewentualne odstępstwa w Kontrakcie Programowym dla wybranych budynków rządowych na poziomie regionalnym.
Termomodernizacja budynków mieszkaniowych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej.	Wielorodzinne budynki mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa oraz budynki spółdzielni mieszkaniowych.	Wielorodzinne budynki mieszkalne inne niż budynki mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa lub budynki spółdzielni mieszkaniowych – np. wspólnoty, TBS, budynki komunalne. Ewentualne odstępstwa z inicjatywy IZ RPO w Kontrakcie Programowym dla wybranych spółdzielni na poziomie regionalnym.

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Promowanie działań na rzecz efektywności energetycznej

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Budowa/rozbudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji	Budowa/rozbudowa jednostek wysokosprawnej kogeneracji.	Brak wsparcia.
Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła.	Wsparcie dla przedsiębiorstw na wytwarzanie/dystrybucję ciepła powyżej 5 MW mocy zamówionej wraz z magazynami ciepła.	Budowa/ modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła – inwestycje do 5 MW. Ewentualne odstępstwa w Kontrakcie Programowym z inicjatywy IZ RPO dla wybranych średnich przedsiębiorstw na poziomie regionalnym.
Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE.	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Promowanie odnawialnych źródeł energii

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci.	<p>Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu krajowego :</p> <ul style="list-style-type: none">oenergia elektryczna:<ul style="list-style-type: none">–wiatr: pow. 5 MWe,–biomasa: pow. 5MWe,–biogaz: pow. 0,5 MWe,–woda: pow. 5 Mwe,–promieniowanie słoneczne: pow. 0,5 Mwe. <p>Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład projektu.</p>	<p>Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego:</p> <ul style="list-style-type: none">oenergia elektryczna:<ul style="list-style-type: none">–wiatr: poniżej 5 MWe,–biomasa: poniżej 5MWe,–biogaz: poniżej 0,5 MWe,–woda: poniżej 5 Mwe,–promieniowanie słoneczne: poniżej 0,5 Mwe. <p>Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład projektu. Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne oraz projektów parasolowych.</p>
Budowa lub przebudowa sieci umożliwiających odbiór energii z OZE.	Wsparcie dla Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) lub Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD).	Przyłącza jako część kompleksowego projektu dot. np. budowy elektrowni (realizacja „od strony” elektrowni a nie sieci).

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Promowanie odnawialnych źródeł energii

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE.	<p>Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu krajowego:</p> <ul style="list-style-type: none">oenergia ciepła:<ul style="list-style-type: none">–biomasa: pow. 5 MWth,–promieniowanie słoneczne: pow.0,5 MWth,–geotermia: pow. 2 MWth. <p>Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład projektu.</p>	<p>Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego:</p> <ul style="list-style-type: none">oenergia ciepła:<ul style="list-style-type: none">–biomasa: poniżej 5 MWth,–promieniowanie słoneczne: poniżej 0,5 MWth,–geotermia: poniżej 2 MWth. <p>Demarkacja dotyczy sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład projektu.</p> <p>Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne oraz projektów parasolowych.</p>

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania poza TEN-E

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Budowa i modernizacja inteligentnych sieci elektroenergetycznych	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Budowa lub rozbudowa magazynów energii elektrycznej		
Budowa, rozbudowa i modernizacja inteligentnych sieci gazowych na wszystkich rodzajach ciśnień		
Budowa i rozbudowa magazynów gazu		
Rozwój systemów dystrybucyjnych w oparciu o lokalne stacje LNG		
Działania informacyjne, promocyjne i demonstracyjne w zakresie rozwoju systemu energetycznego		

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu	<p>Wdrażanie działań przewidzianych w planach adaptacji opracowanych dla 44 miast objętych projektem POliŚ 2014-2020 + Warszawa + miasta o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km².</p> <p>Wdrażanie działań w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze z makroregionu Polski Wschodniej.</p>	Wdrażanie działań dla miast poniżej 100 tys. mieszkańców nieposiadających planów adaptacji.
Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu	<p>Miasta o gęstości zaludnienia powyżej 1000 mieszkańców/km².</p> <p>Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze z makroregionu Polski Wschodniej.</p>	Brak wsparcia.
Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy	Projekty o charakterze ponadregionalnym wynikające z listy ministra właściwego ds. gospodarki wodnej oraz ministra właściwego ds. klimatu.	Projekty o charakterze lokalnym wynikające z analiz ministra właściwego ds. gospodarki wodnej oraz ministra właściwego ds. klimatu, tj. listy projektów wynikającej z potrzeb JST.
Wspieranie małej retencji	Wsparcie projektów realizowanych przez podmioty podlegające/ nadzorowane przez administrację centralną (np. PGW Wody Polskie, Lasy Państwowe).	Wsparcie projektów realizowanych przez samorządy.

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego	Prognozowanie i ostrzeganie – zasięg powyżej 1 województwa	Prognozowanie i ostrzeganie – w obrębie jednego województwa
Rozwijanie systemów ratownictwa (zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii chemiczno-ekologicznych).	Projekty Państwowej Straży Pożarnej w ramach KSRG	Projekty Ochotniczej Straży Pożarnej oraz projekty jednostek innych niż zakresu PSP
Renaturyzacja przekształconych cieków wodnych i obszarów od wód zależnych	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz ochrony zasobów wodnych	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Wsparcie na budowę i modernizację infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia w uzasadnionych przypadkach adaptacją do zmian klimatu.	Aglomeracje powyżej 10 tys. RLM	Aglomeracje 2-10 tys. RLM
Monitoring i badania prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Monitoring i badania prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Brak wsparcia
Edukacja w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych	Wsparcie w formie samodzielnych projektów	Wsparcie wyłącznie jako element większego projektu

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe) w ramach KPOŚK	Aglomeracje powyżej 10 tys. RLM	Aglomeracje 2-10 tys. RLM

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Wsparcie dla instalacji powyżej 8 mln zł kosztów kwalifikowalnych.	Wsparcie dla instalacji poniżej 8 mln zł kosztów kwalifikowalnych.
Systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponowne użycie (PSZOK)	PSZOK obsługujący powyżej 20 tys. mieszkańców oraz inwestycja powyżej 2 mln zł kosztów kwalifikowalnych (warunki traktujemy łącznie).	PSZOK obsługujący poniżej 20 tys. mieszkańców oraz inwestycja poniżej 2 mln zł kosztów kwalifikowalnych (warunki traktujemy łącznie).

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Rozwijanie recyklingu odpadów (projekty w kierunku gospodarki zasobooszczędnej)	Projekty nie mające charakteru badawczo-rozwojowego, dotyczące wdrażania technologii, wsparcie powyżej 8 mln kosztów kwalifikowalnych.	Projekty nie mające charakteru badawczo-rozwojowego, dotyczące wdrażania technologii, wsparcie poniżej 8 mln kosztów kwalifikowalnych.
W przypadku finansowania typu projektu: Zapobieganie powstawaniu odpadów żywności poprzez wykorzystanie niesprzedanych produktów spożywczych lub produktów spożywczych o krótkim terminie przydatności do spożycia.	Ewentualnie wsparcie na poziomie krajowym (projekty pilotażowe).	Brak wsparcia
Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą	Usuwanie zanieczyszczeń po zlikwidowanych zakładach będących własnością Skarbu Państwa przez RDOŚ i inne podmioty administracji publicznej (lub przez nie zlecone).	Projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.
Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne (przemysłowe, azbest)	Brak wsparcia	Wsparcie na poziomie regionalnym

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Wdrażanie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych	Wsparcie parków narodowych, obszarów Natura 2000 i rezerwatów (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem Natura 2000 i istnieje konieczność ustanowienia dla nich odrębnych dokumentów ustanawiające zasady ich ochrony).	Parki krajobrazowe i rezerваты (nie pokrywające się z obszarami Natura 2000).
Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych		
Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.	Brak wsparcia	Wsparcie na poziomie regionalnym
Odtwarzanie/udrażnianie korytarzy ekologicznych	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 2

Promowanie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej

Rodzaj projektu

Projekty infrastrukturalne i taborowe na rzecz zrównoważonej mobilności miejskiej (transport miejski)

Podejście do realizacji projektów co do zasady oparte na MOF

3. OŚ PRIORYTETOWA

MOBILNA MAŁOPOLSKA [EFRR]

➤ TRANSPORT DROGOWY

- budowa i przebudowa dróg wojewódzkich
- nowoczesne techniki zarządzania ruchem, przyczyniające się do usprawnienia ruchu oraz zwiększania jego bezpieczeństwa na drogach
- inwestycje z zakresu zwiększania bezpieczeństwa na drogach

➤ PUBLICZNY TRANSPORT POZAMIEJSKI

- zakup przyjaznego środowisku taboru autobusowego na potrzeby publicznego transportu pozamiejskiego oraz transportu dowozowego, budowa, rozbudowa, przebudowa infrastruktury do obsługi podróżnych korzystających z publicznego transportu pozamiejskiego
- tworzenie rozwiązań integrujących przewoźników publicznego transportu pozamiejskiego z innymi gałęziami transportu zbiorowego

➤ REGIONALNY TRANSPORT KOLEJOWY

- zakup taboru kolejowego
- zaplecze techniczne służące do obsługi taboru kolejowego i taboru dowozowego
- infrastruktura do obsługi podróżnych korzystających z transportu kolejowego

➤ TRANSPORT MULTIMODALNY

- rozwój transportu multimodalnego

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 3

Udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Budowa ultra-szybkiej sieci szerokopasmowej dla wszystkich gospodarstw domowych.	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Inwestycje w zakresie zapewnienia gigabitowego dostępu do Internetu dla wszystkich miejsc stanowiących główną siłę napędową rozwoju społeczno-gospodarczego.		
Inwestycje w rozwój kolejnych generacji systemów bezprzewodowych (co najmniej sieci 5G)		

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 3

Rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Inwestycje w zakresie transportu drogowego w TEN-T <i>Do ustalenia: finansowanie inwestycji w drogi krajowe w miastach na prawach powiatu</i>	Inwestycje na drogach krajowych (tylko drogi GDDKiA)	Brak wsparcia
Transport kolejowy w TEN-T – infrastruktura liniowa i tabor <i>Do ustalenia: finansowanie infrastruktury kolejowej o charakterze regionalnym</i>	Infrastruktura kolejowa o charakterze ponadregionalnym Tabor kolejowy do przewozów o charakterze ponadregionalnym na sieci w TEN-T Dokończenie Wschodniej Magistrali Kolejowej (POPW)	Tabor kolejowy do przewozów o charakterze regionalnym

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 3

Rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Transport morski w TEN-T: w tym: infrastruktura dostępowa od strony morza, lądu (kolej, drogi*), linie i drogi wewnątrz portów, infrastruktura portowa, bezpieczeństwo morskie	Porty morskie o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Gdańsk, Gdynia, Szczecin Świnoujście), będące równocześnie portami w sieci bazowej TEN-T Dostęp od strony morza dla portów będących w sieci kompleksowej TEN-T; Bezpieczeństwo morskie – urzędy morskie, służba SAR (niezależnie od sieci TEN-T). *niezależnie od kategorii dróg	Pozostałe porty morskie w TEN-T
Transport śródlądowy w TEN-T	Projekty uzgodnione z MG MiGŻ	Inwestycje punktowe w porty/przystanie o charakterze gospodarczym i turystycznym
Transport intermodalny w TEN-T	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Transport lotniczy w TEN-T: - bezpieczeństwo w portach lotniczych, - zarządzanie przestrzenią lotniczą Zakres możliwego wsparcia uzależniony od ostatecznych zapisów Rozporządzenia ws. EFRR i FS	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 3

Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Transport drogowy poza TEN-T <i>Do ustalenia: finansowanie inwestycji w drogi krajowe w miastach na prawach powiatu</i>	Inwestycje na drogach krajowych (tylko drogi GDDKiA)	Drogi o kategorii niższej niż drogi krajowe
Transport kolejowy poza TEN-T	Infrastruktura kolejowa o charakterze ponadregionalnym, Tabor kolejowy do przewozów o charakterze ponadregionalnym Dokończenie Wschodniej Magistrali Kolejowej (POPW) Kolej miejska (infrastruktura i tabor)	Tabor kolejowy do przewozów o charakterze regionalnym
Transport lotniczy poza TEN-T Zakres możliwego wsparcia uzależniony od ostatecznych zapisów Rozporządzenia ws. EFRR i FS	Brak wsparcia	Lotniska poza TEN-T: - bezpieczeństwo i ochrona środowiska w portach lotniczych
Transport morski poza TEN-T	Brak wsparcia	Porty poza siecią TEN-T
Transport śródlądowy poza TEN-T	Projekty uzgodnione z MG MiGŻ	Inwestycje punktowe w porty/przystanie o charakterze gospodarczym i turystycznym

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 3

Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Transport intermodalny poza TEN-T	Wsparcie na poziomie krajowym	Brak wsparcia
Rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne)	Brak wsparcia	Wsparcie na poziomie regionalnym
Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego (systemy typu „wspólny bilet”)	Działania z poziomu krajowego uzgodnione w kontrakcie programowym	Brak wsparcia
Integracja różnych form transportu ze szczególnym uwzględnieniem budowy i rozbudowy węzłów przesiadkowych, w tym wiążących komunikację lokalną z siecią pasażerskiego transportu szynowego, a także tworzenia i rozbudowy parkingów, systemów tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych	Inwestycje miast wojewódzkich	Inwestycje pozostałych miast

LINIA DEMARKACYJNA W CELU POLITYKI 3

Rozwój i poprawa zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej

Rodzaj projektu	Poziom krajowy	Poziom regionalny
Budowa i modernizacja dworców, szczególnie pod kątem ich dostosowania do zasad dostępności dla osób o ograniczonej mobilności, zapewnienia podróżnym odpowiednich środków bezpieczeństwa i komfortu oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi dla samochodów i rowerów)	Projekty PKP SA	Projekty samorządów
Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w całym sektorze transportu, w tym również działania edukacyjno-promocyjne oraz wdrażanie rozwiązań egzekwujących przestrzeganie dopuszczalnej prędkości oraz z zakresu infrastruktury niechronionych użytkowników drogi	Działania o charakterze ogólnopolskim	Działania o charakterze lokalnym, realizowane przez samorządy
Cyfryzacja sektora transportu	Projekty systemowe	Brak działań

4. OŚ PRIORYTETOWA

SPOŁECZNA MAŁOPOLSKA (1) [EFS+ / EFRR]

➤ **INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA**

- budowa, przebudowa i modernizacja obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie w sprzęt medyczny

➤ **AKTYWNE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I ZAWODOWE**

- aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

➤ **AKTYWNE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I ZAWODOWE** - aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna obywateli państw trzecich i społeczności zmarginalizowanych

➤ **DOSTĘPNE USŁUGI SPOŁECZNE**

- usługi w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, zapewnienia opieki osobom niesamodzielnym, wsparcia opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnym, poradnictwa specjalistycznego, rozwoju mieszkalnictwa chronionego

➤ **DOSTĘPNE USŁUGI ZDROWOTNE**

- usługi opieki rodzinnej i środowiskowej, domowej opieki długoterminowej zgodne z zasadą deinstytucjonalizacji
- opieka długoterminowa w formule Dziennych Domów Opieki Medycznej

➤ **INTEGRACJA SPOŁECZNA**

- integracja społeczna osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, w tym również integracja społeczna dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

4. OŚ PRIORYTETOWA

SPOŁECZNA MAŁOPOLSKA (2) [EFS+ / EFRR]

- **INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA PRZYCZYNIAJĄCA SIĘ DO WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO** - infrastruktura powiązana z:
 - procesem integracji społecznej oraz aktywizacji społeczno-zawodowej (CIS, ZAZ, KIS, WTZ)
 - deinstytucjonalizacji usług społecznych (np. placówki wsparcia dziennego, ośrodki wsparcia, noclegownie)
 - wsparciem rodziny i systemu pieczy zastępczej zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji (np. placówki wsparcia dziennego dla dzieci, rodzinne domy dziecka)
 - wsparciem działań z zakresu zapewnienia całodobowej opieki osobom z niepełnosprawnościami, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji
- **INFRASTRUKTURA MIESZKALNICTWA SOCJALNEGO, WSPOMAGANEGO I CHRONIONEGO**

Uwaga!

Duże zagrożenie, że infrastruktura społeczna nie będzie mogła być finansowana ze środków EFS.

Postulat finansowania infrastruktury społecznej m.in. w zakresie edukacji i usług społecznych z EFS+ jest jednym z głównych postulatów PL.

5. OŚ PRIORYTETOWA

RYNEK PRACY I EDUKACJA (1) [EFS+ / EFRR]

➤ WSPARCIE NA RZECZ ZWIĘKSZENIA ZATRUDNIENIA NA REGIONALNYM RYNKU PRACY

- indywidualne wsparcie prowadzące do zwiększenia kompetencji lub kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy oraz szans na zdobycie lub zmianę pracy
- promocja postaw przedsiębiorczych i kompleksowa pomoc dla osób zainteresowanych założeniem działalności gospodarczej, w tym także w formie przedsiębiorstwa społecznego
- budowanie potencjału parterów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego poprzez realizację lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia (projekty niższej wartości)

➤ ADAPTACJA DO ZMIAN

- realizacja programów typu outplacement

➤ AKTYWNE I ZDROWE STARZENIE SIĘ

- przeciwdziałanie oraz ograniczanie występowania na stanowiskach pracy czynników, które w sposób niekorzystny wpływają na zdrowie pracowników poprzez m.in. realizację działań edukacyjnych oraz doposażenie lub modernizację stanowisk pracy
- działania szkoleniowe – doradcze i wdrożeniowe z zakresu zarządzania wiekiem
- opracowanie lub wdrażanie programów zdrowotnych
- działania informacyjne, świadomościowe z zakresu zdrowego stylu życia
- program zdrowego żywienia adresowany do instytucji zapewniających całodienne wyżywienie

5. OŚ PRIORYTETOWA

RYNEK PRACY I EDUKACJA (2) [EFS+ / EFRR]

➤ WSPARCIE NA RZECZ ŁĄCZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO Z PRYWATNYM

- tworzenie nowych miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3 w tym m.in. zapewnienie bieżącego funkcjonowania nowopowstałych miejsc
- zapewnienie bieżącego funkcjonowania istniejących miejsc opieki do lat 3
- wsparcie finansowe dla rodziców/opiekunów na pokrycie kosztów opieki niani nad dzieckiem do lat 3
- działania informacyjne i świadomościowe w zakresie możliwości skorzystania z różnych form opieki nad dzieckiem do lat 3 (jedynie w połączeniu z innymi formami)
- działania szkoleniowe lub doradcze oraz wdrażanie rozwiązań u pracodawców umożliwiających pracownikom pogodzenie życia zawodowego z prywatnym poprzez rozwój elastycznych form zatrudnienia (np. praca na część etatu, telepraca)

➤ PODNOSZENIE KWALIFIKACJI I KOMPETECJI KADR (KATEGORIA INTERWENCJI)

- finansowanie usług rozwojowych (szkoleń, doradztwa) zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez pracodawców, w szczególności działających w sektorach/branżach, które pozytywnie wpływają na poziom zatrudnienia w regionie oraz wspierających pracowników w wieku 50 lat i więcej, oraz pracujących na stanowiskach stanowiących obciążenie dla zdrowia

➤ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY INSTYTUCJI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3

- rozwój infrastruktury instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki, kluby malucha)

5. OŚ PRIORYTETOWA

RYNEK PRACY I EDUKACJA (3) [EFS+ / EFRR]

➤ **INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA** w szczególności tworzenie Centrów Kształcenia Zawodowego w branżach kluczowych z punktu widzenia zapotrzebowania regionalnego rynku pracy

➤ **EDUKACJA PRZEDSZKOLNA**

- realizacja zajęć dodatkowych w tym zajęć wynikających ze specjalnych potrzeb i wspierania wczesnego wspomaganie rozwoju
- dostosowanie ośrodków wsparcia przedszkolnego (OWP) do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami
- tworzenie miejsc przedszkolnych na terenach gdzie występują deficyty w tym zakresie np. obszary wiejskie
- promowanie edukacji włączającej i zwiększanie udziału dzieci z niepełnosprawnościami w edukacji w przedszkolach ogólnodostępnych (np. likwidacja barier, odpowiednie przygotowanie nauczycieli do wsparcia dzieci o różnych potrzebach)
- działania integracyjne osoby z grup mniejszościowych
- poprawa jakości działania poradni psychologiczno-pedagogicznych szczególnie w zakresie diagnozowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci

Uwaga!

Duże zagrożenie, że infrastruktura społeczna nie będzie mogła być finansowana ze środków EFS.

Postulat finansowania infrastruktury społecznej m.in. w zakresie edukacji i usług społecznych z EFS+ jest jednym z głównych postulatów PL.

5. OŚ PRIORYTETOWA

RYNEK PRACY I EDUKACJA (4) [EFS+ / EFRR]

➤ **KSZTAŁCENIE OGÓLNE**

- realizacja zajęć dodatkowych w tym zajęć wynikających ze specjalnych potrzeb
- dostosowanie szkół i placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- wsparcie alternatywnych metod nauczania
- rozwój postaw sprzyjających włączeniu wszystkich osób (w szczególności z niepełnosprawnościami, pochodzących z grup mniejszościowych) w proces edukacji oraz rozwój postaw obywatelskich i odpowiedzialności społecznej oraz tożsamości regionalnej

➤ **KSZTAŁCENIE ZAWODOWE**

- kompleksowe wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe (w zakresie przedmiotów ogólnych i zawodowych oraz wsparcie współpracy szkół i placówek ze środowiskiem pracodawców
- staże zawodowe u pracodawców
- dostosowanie szkół i placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- rozwój Centrów Kompetencji Zawodowych w szczególności w branżach kluczowych z punktu widzenia zapotrzebowania regionalnego rynku pracy

- ### ➤ **KSZTAŁCENIE OSÓB DOROSŁYCH** w zakresie kompetencji przekrojowych, jak i kwalifikacji zawodowych, w tym działania promujące udział osób w kształceniu przez całe życie

- ### ➤ **BUDOWANIE POTENCJAŁU PARTNERÓW SPOŁECZNYCH I ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO** poprzez realizację lokalnych inicjatyw edukacyjnych, w tym w zakresie edukacji ekologicznej, tożsamości regionalnej (projekty małej wartości)

- ### ➤ **DOKTORANT +.** Wsparcie absolwentów szkół wyższych w kierunkach zgodnych z RSI

6. OŚ PRIORYTETOWA

MAŁOPOLSKA BLIŻEJ MIESZKAŃCÓW [EFRR]

➤ OCHRONA, ROZWÓJ I PROMOWANIE PUBLICZNYCH WALORÓW TURYSTYCZNYCH

- rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej bazującej na endogenicznych zasobach w tym tworzenie produktów turystycznych, rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
- rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowskiej w miejscowościach Uzdrowskich

➤ OCHRONA, ROZWÓJ I PROMOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I USŁUG W DZIEDZINIE KULTURY

- ochrona i opieka nad zabytkami nieruchomymi
- rozwój instytucji kultury poprzez ich rozbudowę, modernizację

➤ OCHRONA, ROZWÓJ I PROMOWANIE DZIEDZICTWA NATURALNEGO

- budowa, rozbudowa i promocja zintegrowanej sieci głównych tras rowerowych, przebiegających przez całe województwo i łączących główne jego ośrodki. Wsparcie infrastruktury towarzyszącej, jako niedominujący element szerszego projektu z zakresu tras turystycznych (m.in. miejsca postojowe wyposażone w wiaty zapewniające ochronę przed słońcem i deszczem, stojaki dla rowerów, ławki, stoły, kosze na śmieci, zaplecze sanitarne, tablice informacyjne z mapą, infokioski, urządzenia rekreacyjno-gimnastyczne, parkingi)

➤ REWITALIZACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH *(w szczególności na terenach małych i średnich miast)*

- lokalna infrastruktura społeczna – projekty dot. zdegradowanych budynków, obiektów, którym zostaną przywrócone lub nadane nowe funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne *[pożyczki z możliwością umorzenia]*
- zabudowa mieszkaniowa – projekty dotyczące poprawy warunków technicznych wielorodzinnych budynków mieszkalnych w ramach części wspólnych budynków mieszkalnych *[IF lub dotacja]*
- tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego zdegradowanych obszarów – w szczególności poprzez stwarzanie przestrzeni dla przedsiębiorstw *[IF – przedsiębiorcy]*
- poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

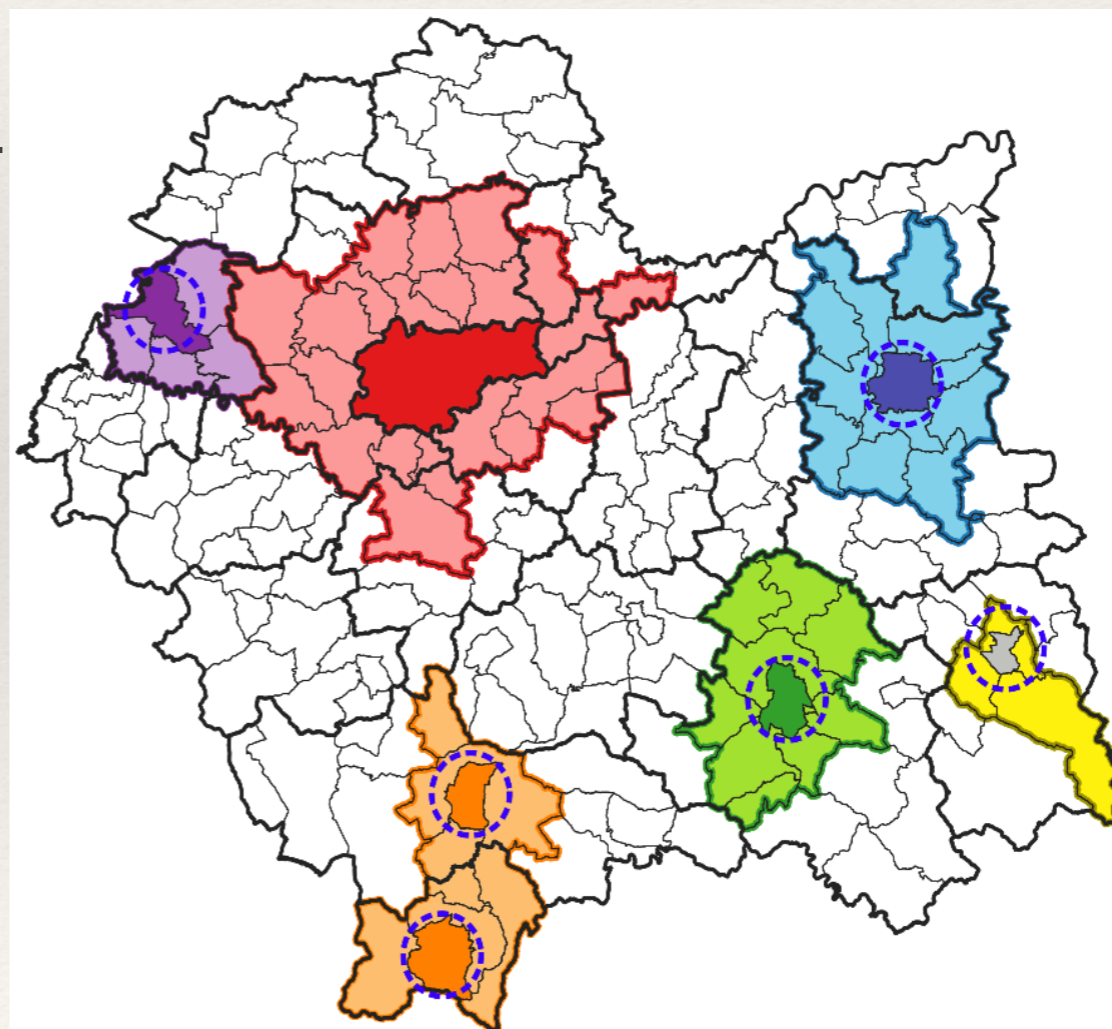
Rozpoczęcie II edycji debaty terytorialnej:

- Organizacja debat terytorialnych w formie on-line z udziałem parlamentarzystów, radnych samorządu województwa, reprezentantów samorządów lokalnych wchodzących w skład Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wyznaczonych w projekcie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Harmonogram spotkań:

- MOF Chrzanowa – 19.10.2020 r.
- MOF Tarnowa / MOF Gorlic – 23.10.2020 r.
- MOF Podhala – 28.10.2020 r.
- MOF Nowego Sącza – 30.10.2020 r.
- ZIT Kraków – kilka kolejnych spotkań na przełomie października i listopada

Próba odpowiedzi na pytania o potrzebie utworzenia nowego narzędzia interwencji terytorialnych, jak również wyboru kierunków interwencji (działań) planowanych do wsparcia w ramach ZIT i wyznaczenia obszaru realizacji ZIT w ujęciu geograficznym

- Optymalny zasięg MOF Krakowa**
- Kraków
 - MOF Krakowa
- Optymalny zasięg MOF Tarnowa**
- Tarnów
 - MOF Tarnowa
- Optymalny zasięg MOF Nowego Sącza**
- Nowy Sącz
 - MOF Nowego Sącza
- Optymalny zasięg MOF Gorlic**
- Gorlice
 - MOF Gorlic
- Optymalny zasięg MOF Podhala**
- Nowy Targ i Zakopane
 - MOF Podhala
- Optymalny zasięg MOF Małopolski Zachodniej**
- Chrzanów
 - MOF Chrzanowa
- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

Dziękuję za uwagę.